

Parlamentul
Republicii Moldova

14 decembrie. 2023 VR nr 20/22-125

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și în conformitate cu prevederile art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege privind modificarea unor acte normative.

Anexe:

- Proiectul de lege;
- Nota informativă.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr. <u>473</u>		
"14"	<u>12</u>	20 <u>23</u>
Ora		

Deputat în Parlament

Adams Marcela
Bănuș Andreea
Davidovici Dabugber
Gontea Maria
Novac Larice
Eugenia Cojocari
Vitalie fecol
Iosca Veronica
Antonie
Ylitsy
Ylitsy
Grosu Luc
Ygor Chisoc
Chin George
Caracu Victoria
Pancu Maria
Maric Valentin

LEGE
privind modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul electoral nr. 325/2022 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 426–427, art. 770), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1:

Următoarele noțiuni se expun în redacție nouă:

”agitație electorală - apeluri, declarații, precum și acțiuni de difuzare a informației care au scopul de a-i determina pe alegători să-și dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum;

Registrul funcționarilor electorali - bază de date pentru evidența la nivel național a funcționarilor electorali, parte integrantă a Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”, în care se indică numele și prenumele acestora, anul nașterii, profesia (ocupația), funcția, locul de muncă, telefonul de contact, domiciliul/reședința temporară, numărul și perioada de valabilitate a certificatului de calificare, subiectul care l-a desemnat/numit, iar în cazul participării la alegeri, se indică data și tipul acestor alegeri, precum și calitatea deținută în organele electorale sau aparatele de lucru ale acestora. Modul de completare și evidență a datelor în registru se stabilește prin regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală.”

2. La articolul 16 alin. (2) lit. c) textul ”Autoritatea Națională de Integritate” se substituie cu textul ”Ministerul Justiției”.

3. La articolul 45:

la alineatele (5), (8) și (9) după cuvântul ”precedent” se completează cu textul: ”aprobat de Guvern”;

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

”(12) În cazul organizării concomitente a două scrutine, precum și în cazurile stabilite la art.8 alin.(2), funcționarii electorali beneficiază de o majorare de 10% a mărării indemnizației stabilite în condițiile alin.(5), (8)–(10).”

4. La articolul 54 alineatul (10), textul: "În termen de 5 zile" se substituie cu textul : "În termen de 7 zile";

5. La articolul 55 alineatul (1) textul "Concurentul electoral," se substituie cu textul:" Partidul politic, concurentul electoral,";

6. La articolul 56 alineatul (11) textul : "informează zilnic" se substituie cu textul: "informează săptămânal";

7. La articolul 57:

alineatele (2) și (3) vor avea următorul cuprins:

"(2) Grupurile de inițiativă, concurenții electorali și participanții la referendum au dreptul să accepte donații în numerar la sediile/oficiile sale sau prin operațiuni bancare direct pe contul cu mențiunea "Fond electoral"/„Destinat grupului de inițiativă”.

(3) Partidul politic poate transfera pe contul cu mențiunea „Fond electoral"/„Destinat grupului de inițiativă” mijloace financiare proprii, deținute pe contul său la data începerii perioadei electorale sau a perioadei de colectare a semnăturilor, sub condiția prezentării raportului financiar la Comisia Electorală Centrală în care se indică datele prevăzute la art.58 alin.(1).”

la alineatul (4) punctul 1) litera e) va avea următorul cuprins:

”e) pot face donații în numerar, la sediile/ oficiile grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum, în valoare de până la un salariu mediu pe economie stabilit pe anul respectiv. Donațiile făcute în numerar pot fi utilizate doar după depunerea lor pe contul cu mențiunea „Fond electoral"/„Destinat grupului de inițiativă”. Procedura de încasare și depunere a donațiilor în numerar la sediile/ oficiile grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum se stabilește de Comisia Electorală Centrală;”

8. La articolul 58:

la alineatul (1) textul ”,cu anexarea copiilor de pe documentele primare aferente” se exclude;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

”(2) Serviciile și acțiunile prevăzute la art.57 alin.(1) lit.b), prestate gratuit de persoane fizice și juridice, se evaluează de către fiecare dintre aceștia la prețul mediu pe piață și se indică obligatoriu în raportul financiar conform procedurii stabilite prin regulamente aprobate de Comisia Electorală Centrală.”

la alineatul (7) textul ”documentele aferente nu au fost atașate la raport” se substituie cu cuvântul ”eronată”.

9. La articolul 59 alineatul (4) va avea următorul cuprins:

”(4) Comisia Electorală Centrală sau, după caz, consiliul electoral de circumscripție aprobă, prin hotărâre, rezultatele supravegherii sau controlului finanțării grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, acestea fiind reflectate în raportul cu privire la rezultatele alegerilor.”

10. Articolul 84 se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

”(4¹) În cazul alegerilor locale generale consiliul electoral de circumscripție prezintă procesul-verbal privind rezultatele votării pe circumscripție Comisiei Electorale Centrale în termen de 72 de ore de la închiderea secțiilor de votare.”

11. La articolul 85, alineatul (1) după textul ”în termen de 5 zile,” se completează cu textul ”iar în cazul alegerilor locale generale în 10 zile”;

12. La articolul 90:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În perioada electorală a alegerilor generale sunt difuzate doar mesajele de interes public aprobate de Comisia Electorală Centrală.”;

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

”(12) În perioada electorală, procedurile de organizare și desfășurare a sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor și a exit-pollurilor sunt stabilite prin regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală. Pot fi realizate și date publicității doar sondajele de opinii autorizate. Realizarea, difuzarea și reflectarea rezultatelor sondajelor de opinii neautorizate se sancționează conform legislației.”;

13. La articolul 102 alineatul (5) se completează cu o nouă literă g) cu următorul conținut:

”g) nerespectarea cerințelor stabilite la articolele 68, 112, 113, 139”;

14. Articolul 135 va avea următorul cuprins:

”**Articolul 135.** Stabilirea datei alegerilor

(1) Data alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova se stabilește prin hotărâre a Parlamentului, cu cel puțin 60 de zile înainte de ziua alegerilor.

(2) Alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova se organizează cu cel mult 60 de zile înainte de data expirării mandatului Președintelui în funcție, însă nu mai târziu de termenul stabilit de art. 90 alin. (4) din Constituție.

(3) În caz de vacanță a funcției de Președinte al Republicii Moldova în urma demisiei, demiterii, a imposibilității definitive de a-și exercita atribuțiile sau a decesului, alegerile se organizează în termen de 60 de zile din ziua în care a intervenit vacanța.”;

15. La articolul 146 alineatul (4) va avea următorul cuprins:

”(4) Al doilea tur de scrutin are loc la 2 săptămâni de la data primului tur de scrutin, în condițiile prezentului cod. Data celui de-al doilea tur de scrutin se stabilește prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale, imediat după procesarea rezultatelor votării din primul tur de scrutin, însă nu mai târziu de 10 zile până la data scrutinului respectiv. Informația despre organizarea celui de-al doilea tur de scrutin se aduce la cunoștința publică de către Comisia Electorală Centrală în termen de 24 de ore de la data la care s-a adoptat hotărârea.”;

16. La articolul 154 alineatul (1) litera a) va avea următorul conținut:

”a) dacă după votarea repetată alegerile au fost declarate nule”;

17. La articolul 158 propoziția a doua va avea următorul cuprins:

” Membrii consiliului electoral respectiv beneficiază de o majorare de 5% a mărimii indemnizației stabilite în condițiile art.45 alin. (5), (8) – (10).”;

18. La articolul 200 alineatul (2) litera d) va avea următorul cuprins:

”d) cererea privind confirmarea reprezentantului concurentului electoral și/sau a persoanei responsabile de finanțe (trezorier), după caz.”;

19. La articolul 240, cifra ”1/3” se substituie cu cifra ”1/4”.

Art. II. - Articolul 25 alineatul (3) din Legea privind partidele politice, nr. 294/2007, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 42–44, art. 119), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:

„(3) Partidele politice organizează și țin evidența contabilă în conformitate cu Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017, cu standardele naționale de contabilitate și cu ordinele ministrului finanțelor. Pentru a fi confirmată prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale persoana responsabilă de finanțele partidului (trezorierul) trebuie să aibă studii economice sau contabile specializate și să nu dețină funcții de demnitate publică.”

Art.III. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi:

- a) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
- b) va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul a fost elaborat ca urmare a propunerilor parvenite din partea Comisiei Electorale Centrale și reprezintă o consolidare a eforturilor autorității electorale de a îmbunătăți și a optimiza procesul electoral, având ca scop asigurarea transparenței și echității în desfășurarea alegerilor.

Desfășurarea scrutinului local din toamna acestui an a evidențiat necesitatea operării anumitor modificări ale legislației electorale în scopul înlăturării curenților normative sesizate, inclusiv de ordin tehnic. Modificările propuse vor contribui la perfecționarea procedurilor electorale și eludarea interpretărilor de ordin normativ de către subiecții implicați în procesul electoral, cel puțin în cadrul următoarelor alegeri naționale, dar și cele locale noi

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin intermediul prezentului proiect de lege se propune operarea unor modificări în cuprinsul *Codului electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022* și în *Legea privind partidele politice nr. 294/2008* după cum urmează:

Se propune ajustarea noțiunilor de la art. 1 din Codul electoral ce vizează „*agitația electorală*”, dar și „*Registrul funcționarilor electorali*”. Corespunzător, potrivit redacției actuale, noțiunea de „*agitație electorală*” presupune apeluri, declarații, precum și acțiuni de pregătire și difuzare a informației care au scopul de a-i determina pe alegători să-și dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum. În acest sens, se remarcă că în cadrul alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023, „acțiunea de pregătire” identificată ca modalitate de efectuare a agitației electorale a fost subiect de discuții și interpelări, precum și obiect al mai multor contestații. Astfel, prin adoptarea Codului electoral nr. 325/2022, momentul începerii campaniei electorale a fost uniformizat pentru toate tipurile de scrutin și pentru toți concurenții electorali, fiind stabilit faptul că aceasta poate începe la data înregistrării concurentului electoral, dar nu mai devreme de 30 de zile înainte de ziua votării (art. 70 alin. (4) din cod). În aceste condiții, subiecții vizați au sesizat faptul că pentru a demara acțiunile de agitație electorală propriu-zise, de regulă, acestea necesită acțiuni de pregătire (încheierea contractelor, coordonarea conținutului materialelor, tirajului, etc.). Având în vedere redacția actuală a noțiunii discutate, în sensul strict al cuvântului acțiunile de pregătire exemplificate nu ar putea fi inițiate mai devreme de 30 de zile înainte de ziua votării. Aceste circumstanțe reduc de fapt din perioada de campanie electorală, care în esență a fost redusă și prestabilită la o anumită perioadă. Astfel, pentru a

asigura valorificarea deplină a drepturilor electorale ale concurenților electorali de a desfășura activitatea de campanie electorală este necesară delimitarea (excluderea) acțiunilor de pregătire din definiția de agitație electorală.

Cu referire la necesitatea ajustării noțiunii „*Registrul funcționarilor electorali*” se relevă că urmare a dezvoltării și implementării Sistemului informațional pentru certificare în domeniul electoral (SICDE) în cadrul alegerilor locale generale din acest an, precum și în vederea aplicării uniforme a prevederilor art. 35 alin. (5) și 38 alin. (12) din Codul electoral nr. 325/2022, anterior includerii funcționarilor în organele electorale, va fi imperativă verificarea deținerii de către funcționar a unui certificat de calificare. Prin urmare, datele din Registrul funcționarilor electorali necesită să fie completate inclusiv cu această categorie de informații. Respectiv, noțiunea urmează a fi completată cu textul „*numărul și perioada de valabilitate a certificatului de calificare*”.

Având în vedere aplicabilitatea prevederilor art. 16 alin. (2) pentru toate tipurile de alegeri este necesară ajustarea acestora pentru a asigura funcționalitatea competențelor atribuite autorităților publice în sensul prezentării informațiilor privind restricțiile pentru exercitarea dreptului de a fi ales. Procesul de reformare instituțională implică nemijlocit și revizuirea competențelor și atribuțiilor autorităților ce parcurg acest proces. Astfel, pentru înlăturarea unei curențe tehnice, necesită a fi exclusă „Autoritatea Națională de Integritate” din lista autorităților responsabile de prezentarea informațiilor despre persoanele care sunt condamnate la închisoare (privațiune de libertate) prin hotărâre judecătorească definitivă, precum și persoanele care au antecedente penale nestinse pentru infracțiuni săvârșite cu intenție (art. 16 alin. (2) lit. c) din cod). Pe aceeași filieră, urmează de revăzut și competența Ministerului Justiției în cazul prezentării informațiilor prevăzute la art. 16 alin. (2) lit. d) din Codul electoral nr. 325/2022.

Procedura de degrevare a funcționarilor electorali, precum și modalitatea de remunerare și garanțiile acestora au fost revăzute prin Codul electoral, în redacția Legii nr. 325/2022. Totuși, scrutinul local din 5 noiembrie curent a evidențiat aspectele normative care generează interpretarea acestora de către subiecții cărora li se aplică și, corespunzător, de către cei care să le aplice. În aceste condiții, precum și în scopul efectuării în mod proporțional și echitabil a plăților ce se cuvin funcționarilor electorali pentru activitatea realizată în cadrul organelor electorale, inclusiv asigurarea gestionării eficiente și transparente a resurselor financiare publice, se impune necesitatea operării modificărilor la prevederile art. 45 și 158 din Codul electoral nr. 325/2022. Astfel, ajustările propuse pentru norma art. 45 sunt necesare în sensul clarificării indicatorului de calcul în baza căruia se va determina quantumul indemnizației pentru funcționarii electorali, fiind necesar de specificat că aceasta se va calcula în baza salariului mediu *aprobat prin hotărâre de Guvern*. Esența acestor propuneri de modificare rezidă în necesitatea excluderii interpretării că mărirea indemnizației se determină din câștigul salarial mediu lunar brut, calculat de Biroul Național de Statistică în baza cercetării statistice.

Cu referire la determinarea quantumului indemnizației pentru realizarea activităților electorale în condiții specifice, stabilit la art. 45 alin. (12) și 158 din cod, se consideră că în

formula normativă actuală nu corespunde principiilor de proporționalitate și echitate. Astfel, un simplu calcul efectuat în baza acestei formule reflectă următoarele date: 5% din indemnizația stabilită ar însemna actualmente un adaos de 99,0 lei (1980,0 lei (indemnizația stabilită)*5%), ceea ce este foarte puțin și nu justifică efortul suplimentar pe care trebuie să-l depună funcționarii electorali.

Conform modificărilor propuse, calculul va reflecta următoarele cifre: la cele 20% cum e stabilit în alin. (8) al art. 45 se adaugă 5%, astfel majorarea ar constitui 495,0 lei (9900 lei*20%= 1980 lei, respectiv aplicând majorarea obținem 9900 lei *25 % = 2475 lei). Totodată, notăm că exemplele de calcul au la bază salariul mediu stabilit de Guvern pentru anul precedent - 2020, care s-a aplicat în scrutinul din 5 noiembrie curent.

În scopul asigurării unor condiții identice este necesară uniformizarea termenelor pentru subiecții care intenționează să ofere spațiu publicitar și alte servicii conexe concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă. Prin urmare, se propune instituirea aceluiași termen pentru difuzorii de publicitate proprietari sau gestionari ai dispozitivelor de publicitate fixă sau mobilă, similar ca și în cazul furnizorilor de servicii media. În acest sens, la art. 54 alin. (10) din cod, cifra „5” se va substitui cu cifra „7”. Extinderea termenului va oferi posibilitatea pentru mai mulți agenți de publicitate să se implice în campanie, corespunzător, promovarea principiilor de concurență loială în acest domeniu.

Codul electoral nr. 325/2022 a instituit noi reguli privind finanțarea campaniei electorale și a activității partidelor politice în scopul asigurării transparenței acestora. Totuși, aplicarea acestora în cadrul scrutinului local desfășurat recent a scos în evidență câteva aspecte ce necesită a fi clarificate pentru evitarea interpretărilor și, în consecință, eludarea respectării acestora.

În acest sens urmează a fi revăzut termenul pentru realizarea obligației de informare, în perioada electorală, de către băncile licențiate în care sunt deschise conturile cu mențiunea „Fond electoral”/„Destinat grupului de inițiativă”. Prin urmare, termenul restrâns stabilit la moment, și anume informarea „zilnică”, pune în dificultate atât instituțiile bancare, cât și organele electorale care urmează să recepționeze și să proceseze aceste date. În consecință, termenul stabilit la art. 56 alin. (11) din cod urmează să fie extins, fiind substituit cu perioada de raportare a informației „săptămânal”. Suplimentar, se menționează că în caz de necesitate a unor verificări prompte, organele electorale pot solicita informații băncilor în afara perioadei de raportare prestabilită (zilnică/săptămânală).

În aceeași ordine de idei, pentru ajustarea termenilor utilizați în vederea stabilirii condițiilor de raportare financiară de către concurenții electorali, precum și în vederea excluderii cerințelor care pun în dificultate realizarea obligațiilor impuse în acest sens, au fost identificate propuneri de modificare a prevederilor art. 57 – 59 din Codul electoral nr. 325/2022.

Ajustarea legislației electorale, dar și celei conexe, a fost efectuată în scopul uniformizării condițiilor și termenelor pentru finanțarea activității campaniei electorale,

corespunzător a activității partidelor politice. Totuși, din momentul intrării în vigoare a acestora, au fost atestate cazuri în care partidele politice au refuzat să confirme trezorerii la Comisia Electorală Centrală, inacțiunea fiind motivată de faptul că această cerință în cazul activității partidelor politice nu este indicată expres în Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, fiind instituită doar la nivelul regulamentului aprobat de Comisia Electorală Centrală.

În aceste circumstanțe, se impune necesitatea operării modificărilor și în Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, prin completarea art. 25 cu cerința de studii în raport cu persoanele responsabile de finanțe ale partidelor politice (trezorerii). Respectiv se propune următoarea redacție a art. 25 alin. (3) Legea nr. 294/2007:

„(3) Partidele politice organizează și țin evidența contabilă în conformitate cu Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017, cu standardele naționale de contabilitate și cu ordinele ministrului finanțelor. Pentru a fi confirmată prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale persoana responsabilă de finanțele partidului (trezorerul) trebuie să aibă studii economice sau contabile specializate și să nu dețină funcții de demnitate publică.”

Modificarea Codului electoral în redacția Legii nr. 325/2022 a implicat și extinderea sarcinilor care urmează a fi realizate de funcționarii electorali, în particular referindu-ne la activitățile de totalizare și prezentare a rezultatelor alegerilor locale. Fiind un scrutin specific (constituirea mai multor organe electorale, alegerea mai multor funcții electivă), alegerile locale generale implică un număr mai mare documente ce urmează a fi întocmite după încheierea zilei votării. Astfel, pentru conformitatea datelor incluse și calitatea documentelor întocmite, alegerile locale generale din toamna acestui an au evidențiat necesitatea extinderii termenelor de prezentare stabilite la art. 84 și 85 din cod.

Pentru înregistrarea concurenților electorali, inclusiv pentru aprobarea modificărilor în listele de candidați înregistrate, legislația electorală impune necesitatea asigurării anumitor condiții în acest sens. În același context, alegerile locale generale fiind specifice prin numărul mare de candidați ce solicită înregistrarea, iar termenul oferit organelor electorale fiind același ca și cazul altor scrutine (7 zile), în cele mai multe cazuri documentele prezentate în acest sens nu pot fi verificate detaliat, în special supuse verificării suplimentare de către alte autorități abilitate. În acest caz, se impune necesitatea responsabilizării subiecților care prezintă documentele în acest sens, prin asumarea consecințelor ce pot surveni în raport cu cei care includ date neveridice și duc în eroare organele electorale. Aceste consecințe urmează a fi reflectate la sancțiunile aplicabile în condițiile art. 102 alin. (5) din cod.

În privința aplicabilității prevederilor art. 135 din Codul electoral privind perioada de desfășurare a alegerilor prezidențiale este necesară efectuarea unei distincții sub aspectul criteriilor care determină organizarea acestora. Respectiv, având în vedere și criteriile constituționale stabilite la art. 90, încetarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova intervine în situațiile de expirare a mandatului, demisiei, demiterii, a imposibilității definitive de a-și exercita atribuțiile sau a decesului. Prin urmare, temeiul de încetare a mandatului în situația expirării acestuia urmează a fi tratat diferit, în special în condițiile organizării și desfășurării alegerilor în acest sens.

Această concluzie rezidă și în norma stabilită anterior în Codul electoral nr. 1381/1997, la art. 109, în temeiul căreia au fost desfășurate cele două scrutine prezidențiale din 2016 și 2020, care la fel distingea perioada de organizare a alegerilor în dependență de temeiul care a stat la baza încetării mandatului. Rezultatele alegerilor menționate au fost confirmate de Curtea Constituțională în condițiile în care norma art. 90 din Constituție nu a suferit modificări, în special pe partea perioadei de organizare a acestui tip de scrutin.

La același subiect, este de menționat că de la adoptarea legii constituționale și până la adoptarea Legii nr. 1115/2000 cu privire la modificarea și completarea Constituției, art.90 alin.(3) din Constituție prevedea că: „În termen de 3 luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova, se vor organiza, în conformitate cu legea, alegeri pentru un nou Președinte.”

Din anul 1994 și până în anul 2000, Președintele țării se alegea de popor. După *reforma constituțională din anul 2000*, Președintele se alegea de către Parlament și, respectiv, *a fost redus termenul de alegere a Președintelui de la 3 luni la 2 luni*.

La 04.03.2016, prin hotărâre a Curții Constituționale, s-a revenit la alegerea Președintelui țării direct de către popor, însă termenul de „2 luni” prevăzut la art.90 din Constituție a rămas neschimbat.

În același timp, art. 90 alin. (4) din Constituție stabilește termenul maxim în care urmează să fie organizate alegerile pentru un nou președinte – în termen de 2 luni de când a intervenit vacanța. Respectiv, în cazul stabilirii datei alegerilor, urmează să se țină cont de specificul acestui scrutin care poate implica organizarea turului doi, totalizarea rezultatelor (5 zile după fiecare turul de scrutin) și validarea mandatului (10 zile de la prezentarea actelor de către Comisia Electorală Centrală), plus depunerea jurământului (până la 45 de zile după alegeri).

În acest sens pentru asigurarea tuturor procedurilor electorale aferente scrutinului prezidențial, inclusiv prin prisma termenului constituțional instituit la art. 90 alin. (4), este necesară revizuirea normei de la art. 135 din Codul electoral prin delimitarea perioadei de organizare a acestora în funcție de temeiul care a dus la încetarea mandatului.

La același subiect, menționăm că prin Hotărârea nr. 43 din 14.12.2000 (§ 4), Curtea Constituțională a statuat că „... Din analiza comparativă a dispozițiilor legale ce reglementează procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova se poate vedea că art.90 alin. (4) din Constituție stabilește că în termen de 2 luni de la data la care a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova se vor organiza, în conformitate cu legea, alegeri pentru un nou Președinte.

În același timp, Legea nr. 1234-XIV din 22 septembrie 2000 „Cu privire la procedura de alegere a Președintelui Republicii Moldova” stipulează în art. 2 alin. (1) că alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova se desfășoară cu cel mult 45 de zile înainte de ziua expirării mandatului Președintelui în exercițiu. Alineatul (2) din același articol stabilește că în cazul când a intervenit vacanța funcției de Președinte al Republicii Moldova în urma *demisiei, demiterii, imposibilității definitive de exercitare a atribuțiilor sau decesului*, alegerile pentru un nou Președinte al Republicii Moldova se vor organiza în termen de 2 luni de la data când a intervenit vacanța funcției.

Astfel, Curtea relevă că dispozițiile constituționale din art. 90 alin. (4) și prevederile din art. 2 al Legii nr.1234-XIV delimitează condițiile și termenul alegerii Președintelui Republicii

în cazul expirării mandatului șefului statului în exercițiu de condițiile și termenul alegerii Președintelui în cazul vacanței funcției survenite în urma demisiei, demiterii, imposibilității definitive de exercitare a atribuțiilor sau decesului. Așadar, aceste clauze legale vin să confirme ipoteza că vacanța funcției nu survine neapărat la expirarea mandatului Președintelui în exercițiu și, prin urmare, prevederea constituțională despre asigurarea interimatului funcției de Președinte al Republicii Moldova nu este aplicabilă acestei situații.”

Cu referire la modificările propuse pentru art. 90, 146, 154, 200 și 240 din cod sunt de natură de a uniformiza condițiile pentru aplicarea procedurilor electorale în cadrul scrutinelor, inclusiv pentru excluderea erorilor tehnice sesizate.

4. Fundamentarea economico-financiara

Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect nu va fi necesară alocarea unor sume de bani suplimentare din contul bugetului de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În urma adoptării proiectului de lege nu va fi necesară operarea unor modificări în cuprinsul altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

-

7. Constatările expertizei anticorupție

-

Ioșca Veronica
